

VEILEDER FOR BARNEHAGENES ARBEID KNYTTET TIL KOMMUNENS VEDTAK OM TILRETTELEGGING FOR BARN MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE

(Forslaget er utarbeidet av virksomhetsleder med utgangspunkt i tidligere veileder, ny § 19 g og etter arbeid i arbeidsgruppe med 1 styrer fra hver av kom og priv bhg, samt 1 repr. fra hver av adm. og PPT samt gruppearbeid på styremøte)

Veilederen skal bidra til:

- ✓ Etterlevelse av Kapittel VII i Lov om barnehager – og i sær § 37
- ✓ Etterlevelse av kommunens håndbok for tverrfaglig samarbeid og tidlig innsats
- ✓ Godt samarbeid mellom barnehage, foresatte og myndighet som grunnlag for kommunens vedtak om tilrettelegging.
- ✓ At barnehagene, foresatte og barnehagemyndigheten har felles forståelse av lovgrunnlaget, herunder hva som forventes av individuelle tilpasning fra barnehagene, og hva som kan forventes av tilretteleggingstiltak fra kommunen
- ✓ Å tydeliggjøre eiernes ansvar

Lovgrunnlag

I følge lov om barnehager § 18 har barn med nedsatt funksjonsevne rett til prioritet ved opptak i barnehage. I følge merknadene gir ikke enhver funksjonsnedsettelse fortrinn ved opptak, og en sakkyndig instans må derfor vurdere om funksjonsnedsettelsen og dens konsekvenser for barnet skaper et større behov for barnehageplass enn for øvrige barn.

I følge lov om barnehager § 37 skal kommunen sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet tilrettelagt barnehagetilbud. Plikten til tilrettelegging omfatter ikke tiltak som innebærer en uforholdsmessig byrde for kommunen. Ved vurderingen av om tilretteleggingen innebærer slik byrde, skal det særlig legges vekt på de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen og virksomhetens ressurser.

Departementet definerer i Ot. prp. Nr. 44 nedsatt funksjonsevne som:

«tap av eller skade på en kroppsdel eller i en av kroppens funksjoner. Dette kan for eksempel dreie seg om nedsatt bevegelses, syns- eller hørselsfunksjon, nedsatt kognitiv funksjon, eller ulike funksjonsnedsettelse pga. allergi, hjerte- eller lungesykdommer. I en juridisk sammenheng er det nødvendig å vurdere funksjonsnivå opp mot den enkelte situasjon.»

Kommunens tilretteleggingsplikt gjelder tiltak som er nødvendige for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehageplassen. Plikten innebærer ikke at kommunen må finansiere tilrettelegging som den enkelte barnehage er pålagt som følge av krav i barnehageloven eller annet lovverk.

Plikten innebærer heller ikke midler til tiltak som svømming, riding m. m da dette ikke er del av ordinært allmennpedagogisk tilbud med mindre barnehagen tilbyr svømmeundervisning til alle barn i aktuell alder.

I følge lov om barnehager § 2 skal barnehagen ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen er forpliktet til å støtte og ta hensyn til det enkelte barnet. Herunder eksempelvis deling i smågrupper og tilrettelegging av særskilte aktiviteter. I følge

merknadene til loven er slik tilpasning nødvendig i en virksomhet som verdsetter barndommens egenverdi og hvor alle barn skal kunne nyttiggjøre seg det tilbudet som gis. Det alle barn har rett på er et barnehagetilbud der det tas hensyn til barnets alder og funksjonsnivå.

Eiers ansvar:

- ✓ Eier har ansvar for at barnehagen gir det enkelte barn støtte og utfordringer ut fra egne forutsetninger (Lov og rammeplan)
- ✓ Eier har ansvar for at bemanningen i barnehagen til en hver tid er tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet (Lov om bhg § 26)

Kommunens ansvar:

- ✓ Kommunen har overordnet ansvar for å sikre at alle barn får et godt og forsvarlig barnehage tilbud
- ✓ Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt tilbud
- ✓ Kommunen fattet vedtak om tilrettelegging for det enkelte barn. Vedtaket stiles til foresatte som har klagerett på vedtaket
- ✓ Kommunen skal sette barnehagene i stand til å gi de aktuelle barna et tilrettelagt tilbud og bidrar med midler til dette basert på vedtakene.

PPT's ansvar

- ✓ Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal bistå barnehagen i arbeidet med kompetanse- og organisasjonsutvikling for å tilrettelegge barnehage tilbudet for barn med særlige behov.
- ✓ Bistand fra PPT skal bidra til helhet og sammenheng i det spesialpedagogiske arbeidet og styrke arbeidet med tidlig innsats i barnehagen.

Rutine

1. Ved opptak av barn etter § 18 og/eller av andre barn som har åpenbart behov for tilretteleggingstak utover den individuelle tilpasning barnehagen kan gi, innkaller barnehagen foresatte og barnehagemyndigheten i barnets bostedskommune til samarbeidsmøte der barnets behov for tilpasning og tilrettelegging drøftes. (se deretter pkt. 4 og videre)
2. Ved behov som avdekkes etter at barnet har startet i barnehagen innkaller barnehagen først til møte med foresatte der barnets behov for individuell tilpasning drøftes. Avtaler om barnehagens – og foresattes – tiltak gjøres og nytt møte avtales. (Se håndbok for tidlig innsats for rutine og mal for referat fra samtalen)
NB! Ved både pkt. 1 og 2 er det barnehagens ansvar at både barnets sterke sider og systemperspektivet (barnehagens ansvar) fremkommer.
3. Dersom barnehagens individuelle tilpasning ikke synes tilstrekkelig innkaller barnehagen foresatte og barnehagemyndigheten i barnets bostedskommune til

nytt samarbeidsmøte der behovet for ytterligere tilrettelegging drøftes.

I forkant av dette møtet skal barnehagen kontakte barnehagemyndigheten for at barnehagen og myndigheten skal drøfte muligheter for oppfyllelse av vedtaket/ene innenfor barnehagens organisering og struktur.

4. Styrer/styrers representant skriver referat fra møtet. I etterkant av møtet kan barnehagen og foresatte sende «**Melding om behov- gjentatt melding om behov for individuelt tilrettelagt barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne**». Meldingen må inneholde beskrivelse av barnets behov og de helt konkrete tilretteleggingstiltak som anses nødvendig for at barnet skal kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet.
5. Basert på møtet, og referatet fra dette, fatter kommunen vedtak om tilrettelegging med konkrete tiltak. Vedtaket gjelder for barnehageåret, eller inntil nytt vedtak fattes.
6. Vedtaket stiles til foresatte med kopi til barnehagen. Foresatte har klagerett. Sammen ved kopien underrettes barnehagen om kommunens tildeling av midler som skal sette barnehagen i stand til å gjennomføre vedtaket. *(Som tidligere tilfaller midlene barnehagen, og ikke det enkelte barn)*
7. Ved utbetaling av midler til barnehagene refunderes lønnsmidler for assistent/fagarbeider som er tilsatt på bakgrunn av timene som er tildelt etter vedtak. Det refunderes opp til KS minstelønnsseter for lønn til fagarbeidere med 8 års ansiennitet brutto pr år + sosiale utgifter. Barnehagen sender refusjonskrav for høsthalvåret innen 01.12. og 15.05.
Ved lengre fravær skal vikar settes inn senest ved arbeidsgiverperiodens slutt. Det forutsettes at barnehagen benytter tildelte midler fullt ut og dersom den som tilsettes har lavere lønn, eller barnehagen har lavere sosiale utgifter eks. pensjon, må stillingsstørrelsen økes. Kontroll av forbruk skjer ved kontroll av årsregnskap.
8. Barnehagen plikter å gi beskjed til kommunen dersom barnet slutter eller behovet for tiltak opphører av andre årsaker.
9. Barnehagen må innkalle foresatte til møte på våren der tiltakene evalueres. Referat fra møtet sendes barnehagemyndigheten. Bruk eget skjema: «**Melding om behov- gjentatt melding om behov for individuelt tilrettelagt barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne**».
10. Ved vesentlige endringer i barnets behov må barnehagen innkalle foresatte og barnehagemyndighet til nytt møte. (se deretter pkt. 4 og videre)
11. Barnehagen sender årsrapport innen 15.05.

Klagerett

Foresatte har klagerett på vedtaket i hht forvaltningslovens bestemmelser §§ 28-29. Klagefristen er 3 uker fra melding om vedtaket er mottatt og klagen skal rettes til kommunen ved barnehagerådgiver.

I henhold til forvaltningslovens bestemmelser vil klagen først behandles av rådgiver. Dersom rådgiver ikke finner å gi medhold, vil klagen bli sendt videre til Statsforvalteren som fatter endelig vedtak.